

מסורת הש"ס

א) קדושין ס"ג, ב) וצמדכר
ה) א' וענין הטוב ערוך
ע"כ פתח א"ן, ד) גי' רש"י,
ס) כדלמא קדושין ס"ה.

גליון הש"ס

גמ' התם אונס הוה. ע'
יבמות לה ע"א ת"ד'
אע"פ:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) ד"ה ויב' ויב' וכו'
ואורי' דהא רובא דברנן
אית רוב גמור. ע"י פ"י
וסי' הריב"ש ס"י ע"ג
וקדמי טעיה בניה ית ע"א
במס' ד"ה שלח וכו'
וידויק:

מוסף רש"י

והוא אסור בקרובותיה.
דשייבה עליה תמיכה
לדאסורא כדלמא (קדושין
ס"ה).

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

האומר פתח פתוח מלאסי. וטענת דמיס א"ן לו כגון שהיא ממשפחת דורקטי שא"ן להם דס בתולים כלקמן (דף י') או שנאבדה ממנו מפנה ולא ידע אם היא דס אם לאו אבל זאת צרורה לו שפתח פתוח מלא: **נאמן לאוסרה עליו.** ואע"פ שא"ן הדבר הזה יכול להתברר

אלא על פיו לגבי נפשיה הוי מהימן לשייבה עליה תמיכה לדאסורא אבל להפסקידה כמובתה לא מהימן: **ואמאי.** מיתסרס עליה אפי' אי מהימנת ליה דנבעלה: **ספק חסיו.** משנתאסרה זינתה: **ספק א"ן חסיו.** אלא קודם שנתאסרה זינתה: **ספק צאונס.** ולקוסה שריא באשת ישראל כלקמן (דף נא): מוהיא לא נתפשה ה' צאנסי כפן. שהאונס אסור צה הלכך חד ספק הוא: **פתוחה פתח ג' שנים.** ועכשיו היא גדולה ופתיחה פיתוי ואינו אונס הלכך חד ספק איכא ספק אונס ספק רזון אבל ספק תחתיו ספק א"ן תחתיו ליכא שאילו נבעלה קודם לכן הוי בתולה חחרסי כדמין במסכת נדה (דף מד): פתוח מכלן כנותן אצבע צעין שהדמעה יולדת וחחרות: **מאי קמ"ל טינה.** שדעת נאמן על עצמו לאסור לו את המתיר על פיו: **הוא אסור בקרובותיה.** באמה זבתה ואחותה דשייבה אנפשיה תמיכה לדאסורא: **והיא מוסרס בקרוביו.** שהרי אינה מודה בקידושין. ובמסכת קידושין [פ"ה] מוקמינן לה צאונר קידשתיא צפני עדים והלכו להם למדינת הים: **ורדאי קים ליה.** שקידשה: **אבל הכא.** אימא מתוך שפנוי היה ואינו צקי מיקס הוא דלא קים ליה כצבור שנאלא פתוח פתוח ואינו כן ולא תיאסר קמשמע לן: **ומי אמר רבי אלעזר הכי.** דאשה מזנה נאסרת

על פי בעלה: **קיניו.** שאמר לה אל שנאלו עדים שנתברה עמו אחר קיניו: **ומעשה שהיה.** דבת שבע: **וספסרא.** דהכי א"ר אלעזר מעשה שהיה מי הוה ציה קיניו: **ועוד מי אסורה.** על אוריה דאילו נאסרה על אוריה נאסרה אף על דוד דקיימא לן (סוטה דף ס'): כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעול: **הא לא קשיא.** כלומר משום הא קושיא לא תדחיינה לרבי אלעזר: **הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וספסרה ממעשה שהיה.** ממעשה דבת שבע אנו למדין כן שלא היה שם קיניו וספסרה ולא אסורה: **עדים לא.** בתמיה. אפי' יש עדים שזינתה שמא אינה נאסרת בלא קיניו והא כתיב (דברים מד) כי מלא צה ערות דבר ועוד הא לא נתפשה אסורה: **אין האשה נאסרת על בעלה צעד אחד.** דיליף (סוטה דף ג:) דבר דבר ממנו: **וקיניו וספסרה.** אם יש עדים שקינה לה ויש עדים שנתברה אחר קיניו: **אפי' צעד אחד.** אפי' אין צפונמאה אלא עד אחד נאמן דכתיב (במדבר ה) ועד אין צה ואמר מר (סוטה ב): כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים וקאמר רחמנא עד אין צה תרי אלא חד והיא לא נתפשה אסורה שרגלים לדבר שזינתה שהיא ונאסרתה ועד אחד מעריה שהיא טמאה. ומתשתא לא תקשי לך דרבי אלעזר דפתח פתוח לאוסרה על עצמו כשני עדים דמי שהרי דבר צרור הוא לו שנבעלה: **מפני מה לא אסורה.** על דוד שהרי עדים הרבה ידעו:

לומר דמוכת ע"ך לא שכיח דהא אמרינן באלו נערות (לקמן לו): גבי סומא שא"ן לה טענת בתולין מפני שנחצתה על גבי קרקע ופרידן כולוהו נמי חצוטי מיהצטן א"כ שכיח ולפירוש ר"ח דמוכת ר"ח דהא איתא דמוכת ע"ך היא היא טענת דל"ן גנאי צדק כמו צבילת אונס ומדלל טענה א"ן להסתפק צדק: **ו"ב' אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א ב'.** תימה השאלה דבעי למימר דלא מלתא אפי' לשייבה עליה תמיכה לדאסורא תיקשי ליה ממני דהא אומר נאמן לאשה קדשתין אסור בקרובותיה וי"ל דסבירא ליה למקשן דא"ן דבר שבערה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך מממני לא קשיא ליה מידי דקדשתין בעדים קאמר דמקדש אפי' צעד אחד אין חוששין לקדושיה אלא אהא דלומר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דנאלא פתח פתוח פרידן שפיר: **קיניו וסתירה אין עדים לא.** הכי נמי דלא אהא למעוטי על פי עצמו דבעי דמי כיון דקים ליה: **מפני מה לא אסורה.** פירש הקונטרס והלא אותו מעשה בעדים הוה וא"ן נראה דנאי דידוע לרבים הוה שהצביעה לצינו מ"מ לא ראו כמנחול שפוסרת שצפני צני אדם לא שמש ונראה לר"י לפרש וא"ת דפתח פתוח כשני עדים דמי אמאי לא אסורה לדוד לדוד היה יודע צודאי שנבעלה ואע"פ ששעה שבעה מכל מקום עיכבה וחס היתה אסורה לו לא היה אותו זדויק לוקחה לו לאשה: **כל**

האומר פתח פתוח מצאתי ב'.

פירש קונטרס דטענת דמיס לא קאמר כגון שנאבדה המפה או שהיא ממשפחת דורקטי שא"ן להם דמיס ור"ח מפרש דצוגרת ומוכת ע"ך אין להם דמיס אבל אין פתחן פתוח ויכול לטעון טענת פתח פתוח וקשה לפר"ח דלמרי' באלו נערות (לקמן לו).

האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק אין תחתיו ואם תמצא לומר תחתיו ספק באונס ספק ברצון לא צריכא בביאשת כהן ואיבעית אימא בביאשת ישראל וכגון דקביל בה אבוה קידושין פחותה מבת ג' שנים ויום אחד מאי קמ"ל תנינא (ד' האומר לאשה קדשתין והיא אומרת לא קדשתני היא מותרת בקרוביו והוא אסור בקרובותיה מהו דתימא התם דודאי קים ליה אבל הכא מיקם הוא דלא קים ליה קמ"ל ומי אמר רבי אלעזר הכי והאמר רבי אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה וכמעשה שהיה ותסברא מעשה שהיה בקיניו וסתירה הוה ועוד מי אסורה הא לא קשיא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה ממעשה שהיה דלא הוה קיניו וסתירה ולא איתסרא מכל מקום קשיא קיניו וסתירה אין פתח פתוח לא ולמעמיך קיניו וסתירה אין עדים לא אלא הכי קאמר ה"אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקיניו וסתירה אפילו בעד אחד נמי ופתח פתוח כשני עדים דמי וכי תימא מעשה שהיה מפני מה לא אסורה התם אונס הוה ואיבעית אימא כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן על יצמתו (יבמות נט. וס) פרט

לצוגרת שכלו בתולה: **צ"א צריכא באשת כהן.** וא"ת ויזמנה לאחוקה שהיא כשרה לכהונה וימא דלאו תחתיו זינתה וי"ל דלדכרה אית לן למימר דהשתא נבעלה לאחוקה אחוקה הגוף שהיתה בתולה: **וא"י בעית אימא באשת ישראל דקב"י** בה אביה קידושין פחותה מבת ג' שנים. וא"ת אחי איכא ספק ספיקא ספק צאונס ספק ברצון וחת"ל ברצון ספק כשהיא קטנה ופתוי קטנה אונס הוא כדלמרינן צהבא על יצמתו (שם ס"א): וי"ל דשם אונס חד הוא וא"ת ויזמנה איתר לבעלה וי"ל דאונסא קלא אית לה כדלמרינן צירושלמי א' (אונסא יש לו קולן והשתא דליכא עליה הוי ליה רזון רובא ומיעוט אונס ורובא וזמנה עדיף ואל"ת א"כ בספק ספיקא נמי תיאסר דספק אונס כמאן דלימיה דמי ולא נאשר אלא חד ספק ספק תחתיו וזהא לא שייך לאחוקה צחוקת היתר כדפי' א' והאמר ר"י דהא רובא דברנן אינו רוב גמור אלא הוי מדרבנן והלכך צמקוס ספק ספיקא שרי וצמקוס חד ספיקא חשבי רבנן לזון לגבי אונס רובא ואשכחן כי האי גוונא גבי תינוק שנמצא צלי העיסה (קדושין דף פ). דלא הוי רובא אלא מדרבנן ולא הכי קאמר ר' יוחנן התם דאין שורפין עליו את התרומה וא"ת אחתי באשת כהן וצביקיל אציה קדושין פחותה מבת שלש לישראל איכא ספק ספיקא דספק מוכת ע"ך ספק דרוסת איש א' באשת כהן אית לן למימר חת"ל דאיה מוכת ע"ך מ"מ ספק תחתיו ספק אין תחתיו אשם ישראל חת"ל דאיה מוכת ע"ך ספק צאונס ספק ברצון ואין גבי סומא שא"ן לה טענת בתולין מפני שנחצתה על גבי קרקע ופרידן כולוהו נמי חצוטי מיהצטן א"כ שכיח ולפירוש ר"ח דמוכת ר"ח דהא איתא דמוכת ע"ך היא היא טענת דל"ן גנאי צדק כמו צבילת אונס ומדלל טענה א"ן להסתפק צדק: **ו"ב' אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א ב'.** תימה השאלה דבעי למימר דלא מלתא אפי' לשייבה עליה תמיכה לדאסורא תיקשי ליה ממני דהא אומר נאמן לאשה קדשתין אסור בקרובותיה וי"ל דסבירא ליה למקשן דא"ן דבר שבערה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך מממני לא קשיא ליה מידי דקדשתין בעדים קאמר דמקדש אפי' צעד אחד אין חוששין לקדושיה אלא אהא דלומר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דנאלא פתח פתוח פרידן שפיר: **קיניו וסתירה אין עדים לא.** הכי נמי דלא אהא למעוטי על פי עצמו דבעי דמי כיון דקים ליה: **מפני מה לא אסורה.** פירש הקונטרס והלא אותו מעשה בעדים הוה וא"ן נראה דנאי דידוע לרבים הוה שהצביעה לצינו מ"מ לא ראו כמנחול שפוסרת שצפני צני אדם לא שמש ונראה לר"י לפרש וא"ת דפתח פתוח כשני עדים דמי אמאי לא אסורה לדוד לדוד היה יודע צודאי שנבעלה ואע"פ ששעה שבעה מכל מקום עיכבה וחס היתה אסורה לו לא היה אותו זדויק לוקחה לו לאשה: **כל**

עין משפט
נר מצוה

מ א ב ג מ"י פ"ח
מג' אסורי ביאה
ה' י' יא סגנו לאון קלא
טושי' אה"ע ס' י' סע"י
ד' ויטוין קח סע"י ז'
מ"ח ד מ"י פ"ט מהג'
אישות ה' טו
טושי' ע"ס ס' י' מח סע"י
א':
מ ה מ"י פ"ד מהג'
אישות ה' י' סגנו
עשין ממ טושי'ע ס' קטו
וטושי' ע"ס ס' י' סע"י א'
ויברך אלפס קידושין פ"ג
ד' רל"ח:

ג ו מ"י פ"ח מהג' סוטה
ה' י' טו סגנו עשין
טו טושי' אה"ע ס' קטו
סע"י ז' ויברך אלפס [ס:]

תוספות ר"ד

אמר ר"א האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו. פי' שלא טען טענת דמיס לומר בעלתי ולא מצאתי דמיס כגון שהיתה צוגרת או שהיתה ממשפחת דורקטי נאמן לאוסרה עליו. פי' המורה ואע"פ שאין הדבר הוה יכול להחבר אל אלא על פיו לבני נפשיה הוי מהימן לשוריה עליה חתיכה דאיסורא אבל להפסיד כחובה לא מהימן. ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו זינתה וספק לא זינתה תחתיו ואח"ל תחתיו זינתה ספק באונס ספק ברצון. י"צ באשת כהן פי' דאפילו באונס אסורה לו הלכך חד ספק הוא ואב"ע"א באשת ישראל ובגין דקביל [בה] אבוה קידושין פחות מבת ג' שנים פי' שאין לומר קודם שאירסה זינתה שהי בתולה חחרסי ולא נשאר שם אלא חד ספק וספיקא היא נאסרה לו: **מאי קמ"ל תנינא** פי' שארם נאמן על עצמו לאסור לו את המתיר עליו. האומר לאשה קדשתין והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה פי' באמה ובתה ואחותה דשוריהו אנפשיה חתיכה דאיסורא והיא מותרת בקרוביו פי' שהרי אינה מודה בקידושו ובמס' קידושין מוקי לה באומר לה קדשתין צפני עדים והלכו להם למדינת הים. מהו דתימא התם הוא ורדאי קים ליה פי' שקדשה אבל הכא מיקם הוא דלא קים ליה פי' מפני שהוא מוקי ויש לומר בחופצא בעל ונ"ל כי פתוח היה ואינו כן א"כ לא היתיר קמ"ל וכ"ש אם טען בעלתי ולא מצאתי דם בנערה שלא בגרה ואינה ממשפחת דורקטי שהוא נאמן לאוסרה עליו שהוא טענה ודאית יותר פתח פתוח: **ומי א"ר אלעזר הכי פי' דאשה מזנה נאסרת ע"פ עצמו והא א"ר אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על ידי קינו וסתירה.** ולעמיק קינו וסתירה אין עדים לא פי' אם יש עדים שזינתה שמא אינה נאסרת בלא קינו והחכיב כי מצא בה ערות דבר. אלא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה בעד א' אלא אפילו בעדים. וקיניו וסתירה פתוח פתוח פתוח ואמר נטמאת נאמן וקורעת כתובתה ויוצאה ואם רוצה לשתות אין משקין אותה. גם אם אמר פתח פתוח מצאתי נאמן על עצמו כשני עדים ושוי אנפשיה חתיכה דאיסורא: